

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ ПРАВА

Сл.Весник на Р.Македонија бр.4 од 17.01.2005 година

Член 1

Во Законот за авторското право и сродните права ("Службен весник на Република Македонија" број 47/96, 3/98 и 98/2002) во членот 1 по зборот "организации" се става запирка, сврзникот "и" се брише, а по зборот "издавачите" се додаваат зборовите: " и другите лица утврдени со овој закон, како и на изготвувачите на бази на податоци".

Член 2

Членот 2 се менува и гласи: " Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Јавност" е достапност на авторско дело, под еднакви услови, на неодреден број лица надвор од вообичаениот круг на семејството или личните познаници;
2. "Објавување" е достапност на јавноста до авторското дело, со согласност на авторот независно од начинот и формата;
3. "Издавање" е репродукција на авторско дело во доволен број примероци и нивна дистрибуција;
4. "Репродукција" е изработка на примерок од авторско дело или дел од него, снимено на материјална подлога, директно или индиректно, повремено или трајно, независно од видот на подлогата на примерокот, бројот на примероците и постапката;
5. "Дистрибуција" е пуштање во промет или понудување на јавноста заради продажба или друг вид пренос на сопственичко право, вклучувајќи ги и изнајмувањето и позајмувањето на оригиналот или примерокот на авторското дело, како и нивен увоз за натамошен промет, независно дали биле легално направени;
6. "Изнајмување" е користење на определено време на оригиналот или примерокот на авторското дело заради непосредна или посредна економска корист;
7. "Позајмување" е користење на определено време на оригиналот или примерокот на авторското дело, без непосредна или посредна економска корист, кога тоа се врши преку организации до кои јавноста има пристап;
8. "Јавно изложување" е претставување на јавноста на оригинал или примерок на дело од ликовната уметност, на фотографско дело или на дело создадено во постапка слична на фотографската, на дело од областа

на применетата уметност, дизајнот, архитектурата, урбанизмот, картографијата, како и на друго дело од научна и техничка природа;

9. "Јавно соопштување" е користења на оригинал или примерок на авторско дело во нематеријална форма, како што се:

- "Јавно изведување" е претставување во живо или со помош на технички средства, вклучувајќи претставување во живо на сцена,

- "Јавно пренесување" е претставување надвор од просторот или местото на изведувањето преку звучник, екран и слично,

- "Ставање на располагање на јавноста" е поединечно користење на оригинал или примерок на авторско дело до која јавноста има пристап, безжично или жично, во место и време коешто корисникот самиот го избира,

- "Јавно прикажување" е претставување преку технички средства на кинематографско или друго аудиовизуелно дело или дело од областа на фотографијата, ликовната уметност, архитектурата, урбанизмот, применетата уметност, дизајнот, картографијата, како и дела од научна и техничка природа,

- "Радиодифузно емитување" е претставување авторско дело преку радио и телевизиски програмски сигнали безжично, вклучувајќи сателит или жично, вклучувајќи кабелски или микробранов систем. Радифузно емитување преку сателит се врши кога под контрола и одговорност на радиодифузна организација се испраќаат сигнали за емитување програма, наменети за јавноста во непрекинат комуникациски синџир што води до сателитот и назад до земјата. Кога програмските сигнали се кодирани, радиодифузното емитување преку сателит се случува под услови средствата за декодирање да се достапни до јавноста преку радиодифузната организација или преку друго лице со нејзина согласност. Под "сателит" се подразбира кој било сателит што работи на фреквенција којашто, согласно со соодветниот пропис за телекомуникации, е резервирана за емитување на сигнали за прием од страна на јавноста или за затворена поединечна комуникација, но условите на приемот на сигнали е соодветен на условите на приемот од страна на јавноста и

- "Радиодифузно реемитување" е истовремено, во целина и непроменето пренесување на радиодифузно емитувано дело доколку го врши друга радио и телевизиска организација или се врши преку кабелско реемитување - пренесување преку кабелски или микробранов систем со повеќе од сто кабелски приклучоци, под услов делото почетно да се емитува од друга држава и

10. "Преработување" е преведување, обработување, приспособување, аранжирање или на друг начин приспособување на изворното авторско дело."

Член 3

Во членот 7 став 1 по зборот "изборот" запирката и зборот "намената" се бришат. Ставот 2 се менува и гласи:

"Заштитата на збирката од ставот 1 на овој член не ја опфаќа нејзината содржина и не влијае на заштитата на правата кои се однесуваат на содржините на збирката." Ставот 3 се брише.

Член 4

По членот 7 се додава нов член 7-а, кој гласи:

"Член 7-а

База на податоци во смисла на членот 7 од овој закон е збирка од независни авторски дела, дела од народното творештво, други дела, податоци или други материјали подредени на систематски или методичен начин и кон која може да се пристапува индивидуално преку електронски средства или на друг начин.

Заштитата на базата на податоци според овој закон не се однесува на компјутерските програми што се користат за создавање или за работење на базите на податоци со електронски пристап."

Член 5

Во членот 14 по зборот "содржи" зборот "исклучиви" се брише.

Член 6

Во членот 16 во воведната реченица зборот "исклучиво" и зборовите од алинејата 4 "на вообичаен начин" се бришат.

Член 7

Во членот 17 став 3 зборовите: "се гаси" се бришат, а зборовите: "на носителот" се заменуваат со зборовите: "му се враќа на авторот".

Член 8

Во членот 19 ставот 1 се менува и гласи:

"Авторот има исклучиво материјално право да го користи своето дело и да дозволува или забранува користење на делото за: издавање, репродукција, дистрибуција вклучувајќи и изнајмување и позајмување, јавно изложување, јавно соопштување и преработување."

Член 9

Членот 21 се менува и гласи:

"Доколку оригиналот на уметничко дело е продаден или на друг начин отуѓен, неговиот автор има право да биде известен и да добие надомест од секоја наредна продажба (во натамошниот текст: право на наследство).

Правото на наследство од ставот 1 на овој член не може да биде предмет на откажување, располагање и судско извршување."

Член 10

По членот 21 се додаваат десет нови члена 21-а, 21-б, 21-в, 21-г, 21 д, 21-ѓ, 21-е, 21-ж, 21-з и 21-с, кои гласат:

"Член 21-а

"Оригинален на уметничко дело", во смисла на членот 21 од овој закон, е дело од ликовната, графичката или пластичната уметност, како што се: платна, колажи, слики, цртежи, графики, гравури, литографии, скулптури,

керамика, резби, таписерии, дела на стакло, фотографско дело и дело создадено во постапка слична на фотографската, како и примероци на наведените дела што се сметаат за оригинали.

Примероци на наведените дела коишто ги создал самиот автор или биле направени со негово одобрение во ограничен број, ќе се сметаат за оригинали и тие обично авторот ги нумерира, потпишува или на друг начин соодветно ги одобрува.

Член 21-б

Авторскиот надомест од правото на наследство се утврдува според следниве стапки:

- 4% од продажната цена до 50. 000 евра во денарска противвредност;
- 3% од продажната цена од 50. 000,01 до 200. 000 евра во денарска противвредност;
- 1% од продажната цена од 200. 000,01 до 350. 000 евра во денарска противвредност;
- 0,5% од продажната цена за делот на цената од 350. 000,01 до 500. 000 евра во денарска противвредност и
- 0,25% од продажната цена за делот на цената над 500. 000 евра во денарска противвредност.

Надоместот од ставот 1 на овој член се пресметува во денарска противвредност по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на продажбата. Продажната цена од ставот 1 на овој член е нето вредноста без данок.

Највисокиот износ на надоместот не смее да надмине 12. 500 евра во денарска противвредност.

Авторскиот надомест од ставот 1 на овој член го плаќа продавачот, односно галеристот, организаторот на јавна продажба, уметничка галерија или друг посредник што врши продажба на уметнички дела.

Член 21-в

Авторот, наследниците или здруженијата за колективно остварување имаат право да побараат во рок од три години од денот на продажбата на авторското дело од субјектите од членот 21-б став 4 на овој закон информации неопходни да се обезбеди наплатата на авторскиот надоместок од препродажбата, особено за насловите на оттуѓените дела, за сопственикот и посредникот, за договорите за продажба, за продажната цена и слично.

Член 21-г

Доколку оригиналот (ракописот) на книжевното или музичкото дело е продаден или на друг начин отуѓен, неговиот автор има право да биде известен и да добие надомест во износ од 3% од продажната цена изразена како нето вредност без данок од секоја наредна продажба.

Одредбите од членовите 21-б став 4 и 21 -в на овој закон соодветно се применуваат и на делата од ставот 1 на овој член.

Член 21-д

По исцрпувањето на правото на дистрибуција од членот 25 на овој закон, авторот има право на правичен надомест од позајмувањето.

Правото на позајмување од ставот 1 на овој член не се однесува на архитектонски објекти и оригинали и примероци на дела од применетата уметност и дизајнот.

Од плаќањето надомест од ставот 1 на овој член изземени се следниве јавни установи:

- библиотеките за оригинали или примероци на пишани дела и библиотеките за примероците на фонограмите;
- галериите и музеите за оригиналите и примероците на ликовните и фотографските дела и
- кинотеките и установите од областа на образованието за оригиналите или примероците на видеограмите со снимени кинематографски и други аудиовизуелни дела.

Надоместот од ставот 1 на овој член не се плаќа и при позајмување на дела меѓу јавните установи, односно други непрофитни институции.

Член 21-ѓ

Авторот има право на правичен надомест за тонско или визуелно снимање и фотокопирање на своето дело кое се врши за приватно користење од членот 30-а на овој закон.

Надоместот од ставот 1 на овој член за тонско и визуелно снимање се плаќа при прва продажба или увоз на апарати за тонско и визуелно снимање и нови неснимени носачи на тон и на тон и слика.

Надоместот од ставот 1 на овој член за фотокопирање се плаќа и при прва продажба или увоз на апарати за фотокопирање и од изработка на фотокопии, наменети за продажба, месечно, а согласно со бројот на фотокопии.

Со фотокопирање, во смисла на овој член, се изедначени и други техники за репродуцирање, а со средствата за тонско и визуелно снимање се изедначени сите други средства кои овозможуваат постигнување на ист ефект.

Правото на надомест од ставот 1 на овој член не може да биде предмет на откажување, располагање или судско извршување.

Член 21-е

Обврска за плаќање на надомест од членот 21-ѓ на овој закон имаат произведувачите и увозниците на апарати за тонско и визуелно снимање, на апарати за фотокопирање, на неснимени носачи на тон и на тон и слика, како и лица коишто вршат услуги на фотокопирање.

Лицата од ставот 1 на овој член се должни, на барање на здружението на авторите да му доставуваат податоци за видот и бројот на продадените или увезените апарати и носачи на тон и на тон и слика, како и податоци за направените фотокопии.

Член 21-ж

Висината на вкупниот надоместок од членот 21-ѓ на овој закон којшто припаѓа на сите носители на правото од овој закон ја утврдува Владата на Република Македонија.

Надоместокот од ставот 1 на овој член се утврдува посебно за секој вид апарати за тонско и визуелно снимање, за секој апарат за снимање, што поради својата конструкција не е потребен посебен материјал за неговата работа (во двоен износ од вообичаениот), за секој носач на тон и на тон и слика врз основа на неговото времетраење на снимање, за секој апарат за фотокопирање врз основа на можноста за фотокопирање на број примероци во минута и врз основа на можноста за фотокопирање во боја (во двоен износ од црнобелото фотокопирање), како и за секоја поединечна фотокопија наменета за продажба.

Владата на Република Македонија ги усогласува износите на надоместоците од членот 21 -ѓ на овој закон во зависност со движењето на цените на животните трошоци во Репуб-лика Македонија .

Член 21-з

Висината на надоместокот од членот 21-ѓ став 2 на овој закон за апарати за тонско снимање не може да биде повисок од 30,00 денари за увезен, односно продаден апарат, а за апаратите за визуелно снимање не може да биде повисок од 250,00 денари за увезен, односно продаден апарат.

Висината на надоместокот од членот 21-ѓ став 2 на овој закон за нови неснимени носачи на тон во траење до 120 минути не може да биде повисок од 1,20 денари за увезен, односно продаден носач на тон, а за нови неснимени носачи на тон во траење над 120 минути не може да биде повисок од 2,40 денари за увезен, односно продаден носач на тон.

Висината на надоместокот од членот 21-ѓ став 2 на овој закон за нови неснимени носачи на тон и слика во траење до 180 минути не може да биде повисок од 2,40 денари за увезен, односно продаден носач на тон и слика, а за нови неснимени носачи на тон и слика во траење над 180 минути не може да биде повисок од 3,60 денари за увезен, односно продаден носач на тон и слика.

Член 21-с

Висината на надоместокот од членот 21-ѓ став 3 на овој закон за апарати за фотокопирање со учинок до 12 примерока во минута не може да биде повисок од 500,00 денари за увезен, односно продаден апарат, за апарати за фотокопирање со учинок од 13 до 36 примерока во минута не може да биде повисок од 750,00 денари за увезен, односно продаден апарат, а за апарати за фотокопирање со учинок над 36 примерока во минута не може да биде повисок од 1.250,00 денари за увезен, односно продаден апарат.

Висината на надоместот од членот 21-ѓ став 3 на овој закон за секој фотокопиран примерок не може да биде повисок од 3% од продажната цена за секој фотокопиран примерок.

Висината на надоместокот од ставовите 1 и 2 на овој член за секој апарат за фотокопирање во боја, односно за секоја фотокопија во боја наменет за продажба на физички лица е во двоен износ."

Член 11

Во членот 25 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Со исцрпувањето на правото на дистрибуција авторот го задржува правото на изнајмување на авторски дела, освен на архитектонските објекти и на дела од применетата уметност и дизајнот."

Член 12

Членот 28 се менува и гласи:

"Користење авторско дело без пренесување соодветно материјално право може да се врши само над објавено авторско дело, во случаи определени со овој закон, во вид на законски дозволено користење со надомест како законски дозволи и во вид на законски дозволено користење без надомест како слободно користење.

Користењето од ставот 1 на овој член се врши во извесни посебни случаи што не се во судир со редовното користење на авторското дело и што не ги повредуваат легитимните интереси на авторот.

При користењето од ставот 1 на овој член, во случаи определени со одредбите од членовите 29, 32, 33, 34 став 1 алинеја 1, 35 и 42 на овој закон, се наведува изворот и авторот на делото, доколку тоа е наведено на користеното дело, освен во случаи кога тоа го оневозможува начинот на користење."

Член 13

Членот 29 се менува и гласи:

"Законски е дозволено репродуцирање во учебници, читанки и други публикации од слична природа авторски дела во делови или во целина кога се работи за кратки авторски дела и дела од областа на фотографијата, ликовната и применетата уметност, архитектурата, дизајнот и картографијата, исклучиво заради илустрирање во настава со некомерцијална цел.

Законски е дозволено и репродуцирање во целина на актуелни написи од дневен и периодичен печат, како и на коментари од радиодифузни емисии во кои се расправа за прашања од поширок интерес од областа на економијата, политиката, религијата, уметноста, науката и слично, освен доколку правото на таквото користење не е изречно задржано од страна на авторот.

Користењето од ставовите 1 и 2 на овој член, аналогно се применува и за јавното соопштување."

Член 14

По членот 30 се додава нов член 30-а, кој гласи:

"Член 30-а

Законски е дозволено репродуцирање авторско дело, најмногу до три копии од страна на физичко лице за приватно користење, за цели кои не се комерцијални, ниту непосредно ниту посредно.

Репродуцирањето, во смисла на ставот 1 од овој член, не се однесува во обем на цело дело, и тоа: на книжевно дело, освен кога тиражот е исцрпен пред најмалку две години; на графичко издание на музичко дело, освен со рачно препишување; на бази на податоци во неелектронски облик, како и на архитектонски објект, доколку со овој закон или со договор поинаку не е определено."

Член 15

Во членот 32 во воведната реченица сврзникот "или" се заменува со сврзникот "и".

Алинејата 2 се менува и гласи:

"- јавни политички говори и извадоци од јавни говори и предавања или слични дела пред државни, верски и други органи".

Алинејата 3 се брише.

Член 16

Во членот 33 ставовите 1 и 2 се менуваат и гласат:

"Слободно е јавното изведување на авторско дело заради илустрирање во непосредна некомерцијална настава и на некомерцијални училишни приредби, доколку учесниците на приредбите не добиваат надомест.

Слободно е репродуцирање и јавно прикажување на радио и телевизиски емитувани авторски дела заради илустрирање во непосредна некомерцијална настава."

Член 17

Членот 34 се менува и гласи:

"Слободно е репродуцирање најмногу во три копии, авторско дело без комерцијална цел за:

- научни цели, во обем оправдан со целта на користењето и
- за користење од страна на лицата со посебни потреби, под услов користењето да е директно поврзано со нивните потреби.

Репродуцирањето, во смисла на ставот 1 од овој член, не се однесува во обем на цело дело, и тоа: на книжевно дело, освен кога тиражот е исцрпен пред најмалку две години; на графичко издание на музичко дело, освен со рачно препишување; на бази на податоци во неелектронски облик; на компјутерска програма, како и на архитектонски објект, доколку со овој закон или со договор поинаку не е определено."

Член 18

По членот 34 се додава нов член 34-а, кој гласи:

"Член 34-а

Слободно е репродуцирање без комерцијална цел на авторско дело, но најмногу во три примероци за сопствено користење од непрофитни установи (архиви, библиотеки, кинотеки, музеи, други културни, образовни, научни и слични установи) под услов репродукциите да се направени од сопствен примерок или примерок на друга сродна установа заради зачувување и заштита на делото.

Репродуцирањето во смисла на ставот 1 од овој член, не се однесува во обем на цело дело и тоа на книжевно дело, освен кога тиражот е исцрпен пред најмалку две години; на графичко издание на музичко дело, освен со рачно препишување; на бази на податоци во неелектронски облик; на компјутерска програма, како и на архитектонски објект, доколку со овој закон или со договор поинаку не е определено.

Слободно е јавно соопштување или ставање на располагање на јавноста на авторско дело заради истражување или лично усовршување од поединци на определени места во организациите од ставот 1 на овој член, доколку делата не можат да се купат или за нив не е потребна дозвола за користење, а се дел од колекциите на овие организации."

Член 19

Во членот 35 по зборот "појаснување" се додава зборот "илустрација".

Член 20

По членот 37 се додава нов член 37-а, кој гласи:

"Член 37-а

Законскиот корисник на збирка од членот 7-а став 2 на овој закон или на примероци од неа, доколку е неопходно за пристапот до составните содржини и за нивно вообичаено користење може слободно да:

- репродуцира, преработува, дистрибуира или на кој било начин јавно соопштува или
- на кој било начин да ги репродуцира, дистрибуира и на друг начин јавно да ги соопшти резултатите од дејствијата на преработката на таа збирка.

Со првата продажба на примероците на збирките од ставот 1 алинеја 1 на овој член се исцрпува правото на контрола на натамошната препродажба на овие примероци. Секоја одредба од договорот спротивна на ставот 1 од овој член е ништовна."

Член 21

Членот 38 се менува и гласи:

"Слободно е користење авторски дела што се наоѓаат на јавни изложби, продажби, наддавања, саеми и слично во обем неопходен за рекламирање

на тие настани преку каталози и други форми, од страна на нивниот организатор, исклучувајќи секако друго комерцијално користење."

Член 22

По членот 39 се додава нов член 39-а, кој гласи:

"Член 39-а

Слободно е користење авторско дело како архитектонски објект или на цртежот или на планот на објектот заради негова реконструкција."

Член 23

Членот 40 се менува и гласи:

"Слободно е користење авторско дело за целите на јавната безбедност, како и пред арбитражи, судски, управни или други државни органи, во обем што е неопходен за изведување докази, донесување одлуки, нивно образлагање и објавување.

Слободно е користење авторско дело во текот на верски обреди или прослави на државни празници."

Член 24

По членот 41 се додава нов член 41-а, кој гласи:

"Член 41-а

Слободно е привремено репродуцирање авторски дела од попатен или случаен карактер, кое е составен и суштински дел на технолошкиот процес, кој како таков нема самостојна економска вредност и е со единствена намена да овозможи:

- пренесување во мрежа меѓу трети лица преку посредник или
- овластено користење, согласно со овој закон."

Член 25

По членот 42 се додава нов член 42-а, кој гласи:

"Член 42-а

Одредбите од членовите 28 до 42 на овој закон не се однесуваат на компјутерските програми, а за истите се применуваат одредбите од членовите 100 и 101 на овој закон."

Член 26

Во членот 45 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Во случај на коавторство на кинематографско или друго аудиовизуелно дело рокот на траење на заштитата се смета од смртта на последниот жив од следниве лица: главниот режисер, авторот на сценариото, авторот на дијалозите и композиторот на музиката специјално создадена за користење во кинематографско или друго аудиовизуелно дело."

Член 27

Членовите 47 и 50 се бришат.

Член 28

Во членот 57 став 1 зборовите: "со договор или на друг законски начин" и запирките пред и по наведените зборови се бришат.

Ставот 2 се менува и гласи:

"Пренесувањето на материјалните или другите права на авторот се врши со договор доколку со овој закон поинаку не е определено. Договорот за пренесување, што не е склучен во писмена форма, не произведува правно дејство."

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

"Договорот за пренесување од ставот 2 на овој член содржи особено: вид на правата што се пренесуваат, нивниот обем и времетраење, територијата на која важат правата, рокот за објавување на делото и авторскиот надомест."

Во ставот 3 кој станува став 4 бројот "1" се заменува со бројот "2".

Член 29

Во членот 58 зборот "објавување" се заменува со зборот "издавање".

Член 30

Во членот 66 став 3 зборот "соодветен" се заменува со зборот "правичен".

Член 31

Во членот 69 став 1 зборовите: "вообичаеното плаќање" се заменуваат со зборовите: "правичен надомест".

Во ставот 2 по зборот "определениот" се додава зборот "правичен".

Член 32

Во членот 71 ставот 5 се менува и гласи: "Со остварување на повлекувањето материјалното право се враќа на авторот."

Член 33

Во членот 73 по ставот 3 се додава нов став, 4 кој гласи:

"Се смета дека авторот со издавачкиот договор го пренел врз издавачот правото на издавање само на едно библиографско издание, односно правото на само едно умножување, доколку со тој договор поинаку не е определено."

Член 34

Во членот 83 став 3 по зборот "дело," зборовите: "освен правото за дистрибуција," се бришат.

Член 35

Членот 84 се брише.

Член 36

Во членот 85 став 1 по зборовите: "авторот на тоа дело" се додаваат зборовите: "освен на правото на изнајмување", зборот "десет" се заменува

со зборот "пет", а по точката се додава нова реченица која гласи: "Исклучокот за правото на изнајмување од овој став не се однесува на пренесување на правото на изнајмување кај филмската продукција."

Во ставот 2 по зборот "надомест" се додаваат зборовите: "за секој вид материјално право".

По ставот 2 се додаваат два нови става 3 и 4, кои гласат:

"Независно од ставовите 1 и 2 на овој член, авторот има право на правичен надомест за секое изнајмување.

Авторот не може да се откаже од правото од ставот 3 на овој член."

Член 37

Во членот 86 алинеја 2 зборовите: "на колективно дело и" се бришат.

Член 38

Во членот 87 по запирката по зборовите: "видео филм" се додаваат зборовите: "како и", а зборовите: "како и друго дело" се бришат.

Член 39

Членот 88 се менува и гласи:

"Автори на аудиовизуелно дело, во смисла на овој закон, се писателот на сценариото, главниот режисер и главниот снимател. Во случај кога анимацијата од кој било вид е суштински елемент на делото, за автор се смета и главниот цртач. Во случај кога музиката е суштински елемент на делото, за автор се смета и авторот на музиката посебно создадена за користење во аудиовизуелно дело."

Член 40

Членот 90 се брише.

Член 41

Во членот 91 став 3 алинеја 2 зборот "десет" се заменува со зборот "пет". Алинеја 3 се менува и гласи:

"- правото на правичен надомест од филмскиот продуцент, за секое користење од ставот 2 на овој член".

Член 42

Во членот 92 став 2 зборовите: "и други права" се бришат. Во ставот 4 алинејата 3 се менува и гласи:

"- авторите задржуваат право на правичен надомест од филмскиот продуцент, за секое користење од ставот 2 на овој член".

Член 43

Во членот 94 став 1 по зборот "кога" се додаваат зборовите: "главниот режисер ќе утврди дека", а зборовите: "согласно со договорот меѓу главниот режисер и филмскиот продуцент" се бришат.

Член 44

Членот 98 се менува и гласи:

"Во случај кога компјутерската програма е подготвена од работник при извршувањето на своите работни обврски или по упатство на работодавецот се смета дека материјалните права на авторот на програмата, исклучиво и неограничено му се пренесени на работодавецот, доколку со договор поинаку не е определено."

Член 45

Членот 99 се менува и гласи:

"Доколку со членовите 100 и 101 од овој закон поинаку не е определено, авторот на компјутерската програма има исклучиво материјално право да ја користи програмата и да дозволува или забранува користење на програмата за:

- репродуцирање, како и внесување, прикажување, користење, пренесување или чување на компјутерска програма, доколку овие дејствија наложуваат таква репродукција;
- преведување, адаптирање или било која друга преработка, како и репродуцирање на резултатите од таа преработка, без да се повредат правата на лицето кое ја извршило таквата преработка и
- дистрибуирање на оригиналот на компјутерската програма или нејзините копии во било каква форма.

Одредбата од членот 25 на овој закон се применува и во случај на компјутерски програми од ставот 1 алинеја 3 на овој член.

Авторот може со договор да ги пренесе правата од ставот 1 на овој член на трети лица."

Член 46

Во членот 100 став 1 по зборот "намена" се додаваат зборовите: " за дејствијата од членот 99".

Во ставот 2 по зборовите: "две копии на програмата" се додаваат зборовите: "од кои едната е резервна".

Во ставот 3 по зборовите: "да го" се додава зборот "следи" и се става запирка.

Ставот 4 се брише.

Ставот 5 станува став 4 и во него зборовите: "ставовите 2, 3 и 4" се заменуваат со зборовите: "ставовите 2 и 3".

Член 47

Членот 102 се менува и гласи:

"Се смета дека некое лице ги повредува исклучивите права според овој закон, кога знаело или можело да знае дека дистрибуира или поседува за комерцијални цели недозволени копии на компјутерски програми."

Член 48

По членот 102 се додава нов член 102-а, кој гласи:

"Член 102-а

Се смета дека некое лице ги повредува исклучивите права според овој закон, кога знаело или можело да знае дека дистрибуира или поседува за комерцијални цели која било технологија, средства или нивни составни делови чијашто цел е неовластено отстранување или менување на технолошки мерки од членот 158 став 3 на овој закон, користени да ја заштитат компјутерската програма."

Член 49

Во членот 103 се додава нов став 1, кој гласи:

"За компјутерските програми не важат одредбите за правото на откажување од членот 17 на овој закон."

Во ставот 1 кој станува став 2 бројот "102" се заменува со бројот "102- а".

Член 50

Во член 104 по заградата на зборот "продуценти" се става записка и се додаваат зборовите "како и на изготвувачите на бази на податоци", а по зборот "емисии" сврзникот "или" се брише и се става записка, а по зборот "изданија" се додаваат зборовите "и бази на податоци".

Член 51

Членот 105 се менува и гласи:

"Одредбите од овој закон за деловите на авторското дело, за дефинициите на материјалните права, за пресметување на траењето на авторското право, како и за пренесување на авторското право, соодветно се применуваат и на сродните права.

Одредбите од членовите 21-ѓ, 21-е, 21-ж, 21-з, 21-с, 22, 23, 24, 25, 27 ставови 1 и 2, 28, 29, 30-а, 32, 33, 34, 34-а, 35, 36, 37, 40, 40-а, 41 и 41-а на овој закон се применуваат во обем и во случаи соодветно на одделни видови сродни права.

Ограничувањето на материјалните права на изготвувачите на базите на податоци со "суи генерис" се врши заштита според членот 134-д на овој закон."

Член 52

Во членовите 109 и 110 зборот "исклучиво" се брише.

Во членот 109 алинеја 2 по зборот "солистот" се додаваат зборовите: "кога тоа го овозможува начинот на користење".

Член 53

Во членот 111 став 1 зборовите: "соодветно" и "особено" се бришат. Алинеја 5 се брише.

Во алинејата 6 која станува алинеја 5 по зборот "дистрибуирање" се додаваат зборовите: "вклучувајќи и изнајмување".

Алинејата 7 која станува алинеја 6 се менува и гласи: "- ставање на располагање на јавноста на снимката;".

Ставот 2 се менува и гласи:

"Со првата продажба на оригиналот или копија на снимена изведба во Република Македонија, направени со изрична или премолчана согласност на изведувачот, се смета дека правото на дистрибуција на тој оригинал или примерок на територија на Република Македонија е исцрпено, со исклучок на изнајмувањето на снимката на изведбата."

Член 54

Во членот 112 зборот "објавување" се заменува со зборот "користење", а по зборот "изведба" се става запирка и се додаваат зборовите: "во согласност со членот 119 од овој закон".

Член 55

По членот 112 се додава нов член 112-а, кој гласи:

"Член 112-а

Со склучување договор за производство на фонограми, се смета дека изведувачот, по однос на својата изведба има право на надомест посебно за секое пренесено материјално право.

Независно од договорот од ставот 1 на овој член, изведувачот има право на правичен надомест од фонограмскиот продуцент за секое користење.

Изведувачот не може да се откаже од правото утврдено во ставот 2 на овој член."

Член 56

Во членот 113 став 1 зборовите: "фонограми или" и зборовите: "на фонограмскиот продуцент, односно" се бришат, запирката пред зборот "дистрибуирање" се заменува со сврзникот "и", а зборовите: "и правото на изнајмување" се бришат.

Во ставот 2 зборовите: "фонограмскиот продуцент и од" се бришат, а зборот "изнајмување" се заменува со зборот "користење".

Член 57

Членот 117 се менува и гласи :

"Фонограмски продуцент, во смисла на овој закон, е физичко или правно лице што ќе преземе иницијатива и одговорност за прво снимање фонограм.

Фонограм, во смисла на овој закон, е снимка на звуци од некоја изведба, други звуци или звучни појави, освен снимките содржани во аудиовизуелно дело. Снимка, во смисла на овој став, е забележување на звуците на носач на тон од кои тие можат да бидат восприемени, репродуцирани или соопштени со помош на технички средства."

Член 58

Членот 118 се менува и гласи:

"Фонограмскиот продуцент има исклучиви материјални права да користи или да дозволува или забранува користење на своите фонограми за: репродуцирање, дистрибуирање вклучувајќи и изнајмување издавање, како и ставање на располагање на јавноста. За правото на дистрибуција соодветно се применува членот 111 став 2 на овој закон."

Член 59

Членот 119 се менува и гласи:

"Примерок или репродукција на фонограм може да се користи без дозвола на фонограмскиот продуцент, доколку е издаден за комерцијална цел и тоа за: јавно пренесување, радиодифузно емитување и радиодифузно реемитување. Во тој случај, корисникот е должен при секое користење да му плаќа на фонограмскиот продуцент правичен надомест во единствен износ за правата на фонограмскиот продуцент и за правата на изведувачот, доколку со овој закон поинаку не е определено.

Фонограм ставен на располагање на јавноста со дозвола на фонограмскиот продуцент се смета за издаден за комерцијални цели и се користи под услови определени во ставот 1 на овој член.

Фонограмскиот продуцент е должен на изведувачот на фонограмот да му исплати половина од надоместот од ставот 1 на овој член, доколку со овој закон поинаку не е определено."

Член 60

Членот 121 се менува и гласи:

"Филмски продуцент, во смисла на овој закон, е физичко или правно лице што води или организира изработка на видеограм и е одговорно за неговото довршување.

Видеограм, во смисла на овој закон, е првата стандардна копија (аудиовизуелно дело) или прва аудиовизуелна снимка. Аудиовизуелна снимка, во смисла на овој став, е забележување на подвижни слики, со или без тон, односно звуци или звучни појави на носач на тон и слика од кои тие можат да бидат восприемени, репродуцирани или соопштени со помош на технички средства."

Член 61

Членот 122 се менува и гласи:

"Филмскиот продуцент од членот 121 на овој закон има исклучиво право на репродуцирање, дистрибуирање вклучувајќи и изнајмување, издавање, како и соодветен вид јавно соопштување на своите видеограми. За правото на дистрибуција соодветно се применува членот 111 став 2 на овој закон."

Член 62

По членот 128 називот на Пододделот 5 и членот 129 се менуваат и гласат:

"Права на радио и телевизиските организации

Член 129

Радио и телевизиската организација (во натамошниот текст: РТВ организација) има исклучиви материјални права да ги користи или да дозволува или забранува користење на своите емисии за:

- радиодифузно емитување и реемитување;
- јавно пренесување, доколку истото е направено во места достапни на јавноста со наплата на влез;
- ставање на располагање на јавноста, вклучувајќи и дистрибуција преку електронски комуникациски мрежи (кабелско реемитување);
- снимање, репродуцирање на снимките и дистрибуирање на снимките и
- дистрибуирање сигнали на програмата пренесени преку комуникациски сателити од страна на други емитувачи, кабелски и други дистрибутери.

Со првата продажба на снимка или копија на снимка на програма во Република Македонија, пренесено со изрична или премолчана согласност на РТВ организација, се смета дека правото на дистрибуција на таквата снимка или копија на снимката на територија на Република Македонија е исцрпено."

Член 63

По членот 130 во насловот на Пододдел 6 по зборот "издавачите" се додаваат зборовите: " и други лица".

Член 64

Членот 132 се менува и гласи:

" Издавач што прв пат законски ќе издаде или лице кое прв пат јавно ќе соопшти необјавено авторско дело врз кое истекло авторското право, ужива заштита еднаква на материјалните права на авторот, утврдени со овој закон."

Член 65

Членот 133 се менува и гласи:

" Физичко лице кое ќе создаде научен или критички коментар или осврт на претходно објавено авторско дело врз кое истекло авторското право, ужива заштита еднаква на материјалните права на авторот, утврдени со овој закон."

Член 66

Членот 134 се менува и гласи:

"Правата од членовите 131 став 2 и 133 на овој закон траат 25 години од законското издавање.

Правата од членот 132 на овој закон траат 25 години од првото законско издавање или законско јавно соопштување."

Член 67

По членот 134 се додава нов Пододдел 7 со шест нови члена: 134-а, 134-б, 134-в, 134-г, 134-д и 134-ѓ, кои гласат:

"Пододдел 7

ПРАВА НА ИЗГОТВУВАЧИ НА БАЗИ НА ПОДАТОЦИ СО "СУИ ГЕНЕРИС" ЗАШТИТА

Член 134-а

Изготвувачот на базата на податоци има право да го спречи извлекувањето и/или повторното користење на целината или битните делови на базата на податоци, доколку презентира дека извршил квалитативно и/или квантитативно суштинско вложување во прибирање, верификација или презентација на нејзината содржина (во натамошниот текст: "суи генерис" заштита).

"Суи генерис" заштитата се применува независно од тоа дали базата на податоци или нејзините составни делови уживаат авторско - правна заштита според овој закон или според други прописи.

"Суи генерис" заштитата ќе се применува без да се повредат постојните права во однос на содржината на базата на податоци.

Член 134-б

"Суи генерис" заштитата на базата на податоци ја опфаќа:

- целата содржина на базата на податоци;
- суштинските делови од нејзината содржина, проценети квалитативно и/или квантитативно и
- несуштинските делови од нејзината содржина, кога тие се користат повторувано и систематично и спротивно на редовното користење или во неразумна мерка ги повредуваат законските интереси на изготвувачот на базите на податоци.

"Суи генерис" заштитата на базата на податоци не се применува на компјутерски програми користени за изработка или за работа на базите на податоци достапни преку електронски средства.

Член 134-в

Изготвувачот на базата на податоци има исклучиво право да дозволува или забранува извлекување и повторно користење.

"Извлекување", во смисла на овој закон, претставува трајно или времено пренесување на целата содржина или на суштински дел од содржината на базите на податоци на друга материјална подлога на кој било начин или форма.

"Повторно користење", во смисла на овој закон, претставува која било форма на објавување на целата содржина или на суштински дел од содржината на базите на податоци преку дистрибуирање на примероци, ставање на располагање на јавноста или други форми на јавно

соопштување. Со првата продажба на примерок од базата на податоци од страна на носителот на правото или со негова согласност, се исцрпува правото на контрола на натамошната продажба на примероците.

Јавното позајмување, во смисла на овој закон, не претставува користење во смисла на ставовите 2 и 3 од овој член.

Член 134-г

Изготвувач на објавена база на податоци не смее да го спречи законскиот корисник од користење на несуштинските делови од нејзината содржина проценета квалитативно и/или квантитативно за какви било цели. Кога законскиот корисник е овластен да користи само дел од базите на податоци, овој став ќе се применува само за тој дел.

Законски корисник на објавена база на податоци не смее да презема какви било дејства спротивни на редовното користење и/или дејства што во неразумна мера ги повредуваат законските интереси на изготвувачот на базите на податоци.

Законскиот корисник на објавена база на податоци не смее да предизвика штета на носителот на авторското право или сродните права во однос на делата или предметите на сродните права што се содржани во базата на податоци.

Одредбите од договорот спротивни на овој член се ништовни.

Член 134-д

Користењето на суштинските делови од содржината на базата на податоци од страна на законскиот корисник е слободно како:

- извлекување од неелектронска база на податоци за приватни цели;
- извлекување заради илустрирање во наставата или за научни истражувања, доколку изворот е наведен и во обем оправдан со некомерцијалната цел и
- извлекување и/или повторно користење за цели на јавна безбедност во управни и судски постапки.

Одредбите од членовите 28 до 42 на овој закон не се применуваат на "суи генерис" заштитата.

Член 134-ѓ

Правата на изготвувачот на базата на податоци траат 15 години по завршувањето на изработката на базата на податоци. Доколку во тој период таа законски е објавена, правата ќе траат 15 години од првото такво објавување.

Начинот на пресметувањето на траењето на заштитата утврден во членот 51 од овој закон соодветно се применуваат на "суи генерис" заштитата.

Рокот за заштита утврден во ставот 1 од овој член почнува од ново да тече со секоја значителна измена, проценета квалитативно и/или квантитативно, на содржините на базата на податоци вклучително и секоја суштинска измена што произлегува од кумулацијата на последователни дополнувања, бришења или менувања што ја квалификува базата на податоци како суштински ново вложување проценето квалитативно или квантитативно."

Член 68

Во членот 139 алинеја 1 зборот "објавување" се заменува со зборовите: "јавно соопштување".

Алинејата 2 се менува и гласи:

"- репродуцирање за приватно користење;"

По алинејата 2 се додава нова алинеја 3, која гласи:

"- надомест од секоја наредна продажба на оригинално уметничко дело во смисла на членот 21-а од овој закон како право на наследство и".

Алинејата 3 станува алинеја 4 и зборот "кабловско" се заменува со зборот "кабелско".

Член 69

Членот 140 се менува и гласи: "Колективно може да се остваруваат и следниве права:

- надомест од позајмување;
- репродуцирање музички и книжевни дела на фонограми и видеограми (механички права);
- изнајмување фонограми и видеограми;
- репродуцирање или јавно соопштување во учебници, читанки и други публикации од слична природа авторски дела во делови или во целина кога се работи за кратки авторски дела и дела од областа на фотографијата, ликовната и применетата уметност, архитектурата, дизајнот и картографијата, исклучиво заради илустрирање во настава со некомерцијална цел;
- репродуцирање или Јавно соопштување во целина на актуелни написи од дневен и периодичен печат, како и на коментари од радиодифузни емисии во кои се расправа за прашања од поширок интерес од областа на економијата, политиката, религијата, уметноста, науката и слично, освен доколку правото на таквото користење не е изречно задржано од страна на авторот;
- репродуцирање, јавно прикажување и друго јавно соопштување на авторски дела во пропагандни пораки во траење до 60 секунди и
- репродуцирање на авторски дела изложени на јавни места, за комерцијални цели.

Колективно може да се остваруваат и други видови на користење на авторските дела, доколку е во интерес на авторите."

Член 70

Членот 141 се менува и гласи:

"Колективно остварување вршат здруженија на автори, односно здруженија на носители на сродните права, основани за таа цел, согласно со овој и друг закон (во натамошниот текст: здружение).

Здружението од ставот 1 на овој член, работи со непрофитна цел и може да врши само колективно остварување.

Со здружението управуваат членовите, во согласност со овој и друг закон."

Член 71

Во членот 144 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

"Доколку врз основа на конкурсот од ставот 1 на овој член не издаде дозвола, Министерството за култура може да издаде привремена дозвола за колективно остварување на определени права, на правно лице што не ги исполнува условите од овој закон. Во привремената дозвола се определува рокот и условите за привремено колективно остварување."

Ставот 3 кој станува став 4 се менува и гласи:

"Министерството за култура издава дозвола, односно привремена дозвола со решение, против кое е дозволена жалба. По жалбата одлучува второстепена комисија на Владата на Република Македонија. Жалбата по решението за привремена дозвола не го одлага извршувањето на решението и неговото објавување во "Службен весник на Република Македонија".

Ставот 4 кој станува став 5 се менува и гласи:

"Конечните решенија од ставовите 3 и 4 на овој член се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

Член 72

Во членот 145 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Министерството за култура ќе ја одземе издадената привремена дозвола, доколку здружението не постапило во согласност со рокот и условите определени со решението."

Во ставот 2 кој станува став 3 по зборот "дозволата" се додаваат зборовите: "во случаите од ставовите 1 и 2 на овој член", а по зборовите: "жалба до" се додаваат зборовите: "второстепена комисија на".

Член 73

Членот 146 се менува и гласи:

"Надоместоците за користење на делата првенствено се утврдуваат со договор меѓу здружение за колективно остварување и националниот радиодифузен сервис, како и со договор меѓу здружение за колективно остварување и соодветно здружение на корисниците, односно нивна комора. Под соодветно здружение на корисниците, односно нивна комора во смисла на овој став, се подразбира здружение, односно комора основано согласно со закон која го претставува мнозинството на корисниците од определената дејност, дел од дејност или збир на дејности. Доколку надоместот не е определен согласно со ставот 1 на овој член, тој се плаќа согласно со правилникот за користење на авторските дела со тарифата за висината на надоместоците на здружението за колективно остварување, на кој согласност дава Министерството за култура.

Договорите од ставот 1 на овој член се склучуваат за определено време, не подолго од четири години.

Ниедна од договорните страни не смее да одбие преговори за договорите во смисла на ставот 1 од овој член. Доколку корисникот или соодветните здруженија на корисниците, односно нивните комори од ставот 2 на овој член одбијат да преговараат, ќе се смета дека по истекот на

времетраењето на договорот од ставот 1 на овој член се применува правилникот со тарифата на здружението. Доколку здружението за колективно остварување одбие да преговара со корисникот или соодветните здруженија на корисници, односно нивните комори, претставува основа за одземање на дозволата за колективно остварување. До склучувањето на договор од ставот 1 на овој член се пресметува и се наплаќа авторски надомест во аконтативен износ, пресметан под услови, начин и висина определена во правилникот со тарифата. Аконтативниот износ од овој став се засметува во масата на средствата за исплата на надоместоци, определена со договорот од ставот 1 на овој член."

Член 74

По членот 146 се додаваат четири нови члена 146-а, 146-б, 146-в и 146-г, кои гласат:

"Член 146-а

Здружението за колективно остварување е должно пред утврдувањето на правилникот со тарифата за користење на авторски дела од членот 146 на овој закон, да побара мислење за предлогот на правилникот со тарифата од соодветните здруженија на корисниците, односно нивните комори од членот 146 став 1 на овој закон, националниот радиодифузен сервис и Советот за радиодифузија.

Доколку субјектите од ставот 1 на овој член во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето не достават свои мислења и предлози, ќе се смета дека се согласни со предлогот на правилникот со тарифата.

Доколку здружението не ги прифати во целина или делумно мислењата и предлозите на субјектите од ставот 1 на овој член, во рок од 15 дена од денот на приемот на истите, тоа е должно да побара мислење од Комисијата за посредување во авторското право и сродните права од членот 146-б на овој закон во врска со предметот на несогласување. Комисијата за посредување во авторското право и сродните права ќе даде мислење во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето. Мислењето на Комисијата за посредување во авторското право и сродните права содржи оцена за тоа дали тарифата на здружението ги опфаќа правата за кое тоа здружение има дозвола, како и тоа дали надоместот во тарифата е определен во согласност со членот 146-б од овој закон. Доколку Комисијата за посредување во авторското право и сродните права не даде мислење во определениот рок се смета дека е согласна со предлог - правилникот со тарифата.

По спроведување на постапката според одредбите од овој член, здружението во рок од три месеца од денот на објавувањето на дозволата, односно привремената дозвола за колективно оставарување го доставува правилникот со тарифата до Министерството за култура на согласност. Правилникот со тарифата за која е дадена согласност, здружението за колективно остварување ја објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Недоставувањето на правилникот со тарифата во рокот од ставот 4 на овој член претставува услов за одземање на дозволата, односно привремената дозвола.

Изменување и дополнување на правилникот со тарифата се врши на ист начин како и за негово донесување.

Член 146-б

Доколку користењето на авторското дело е нужно за вршење на дејноста на корисникот на начин што дејноста на корисникот зависи од користењето на делата, како во случај на радиодифузното користење, концертните, танчерските и другите користења висината на надоместот во правилникот со тарифата се определува, по правило, во процент од приходот, односно добивката којашто корисникот ја остварува со користењето на авторското дело.

Доколку со користењето на авторското дело не се остварува приход, односно добивка висината на надоместот во правилникот со тарифата може да се определи во процент од трошоците потребни за користење на делото, како што се: надоместоците или платите на уметниците, трошоците за користење на просторот при користење на делата или други соодветни трошоци.

Со надоместоците што се определуваат во проценти се определува и најнискиот износ на надоместот.

Доколку користењето на авторското дело не е нужно за вршење на дејноста на корисникот, меѓутоа е корисно или пријатно за корисниците на нивните услуги, како во случај на хотелските објекти или другите објекти за сместување, изложбените простори, угостителските објекти, превозните средства и другите јавни објекти, висината на надоместот во правилникот со тарифата се определува во паушален износ и тоа како за постојаните, така и за повремениите користења на делата.

При определување на висината на паушалниот надомест во правилникот со тарифата, како и во случај на надоместот од ставот 3 на овој член се земаат предвид околностите на користењето, како што се: видовите на користење, подрачјето на користење (бројноста на потенцијалните корисници), категоријата и големината на просторот, траењето и бројот, како и разликата во висината на цените во работењето на корисникот.

Член 146-в

Владата на Република Македонија, на предлог на министерот за култура, именува Комисија за посредување во авторското право и сродните права (во натамошниот текст: Комисија) што има задача да посредува во преговорите од членот 146 на овој закон, како и да даде мислење од членот 146-а став 3 на овој закон. Комисијата задолжително посредува во преговорите за висината на надоместоците за кабелското реемитување на авторските дела и предметите на сродните права.

Комисијата ја сочинуваат претседател и четири члена со мандат од четири години. Претседателот и членовите на Комисијата се именуваат од редот на истакнатите независни стручњаци кои со својата работа и познавање на

примената на авторското право и сродните права можат да придонесат за остварување на целите за коишто се формира.

Комисијата донесува деловник за работа и начинот на одлучување во случаите определени со овој закон.

Комисијата од ставот 1 на овој член на своја седница може да покани на седницата да присуствуваат по еден овластен претставник од договорните страни и други стручни лица од соодветна област. Претставниците на договорните страни и поканетите стручњаци рамноправно учествуваат во работата на Комисијата, без право на глас.

Предлогот од членот 146-г став 1 на овој закон и мислењето од ставот 1 на овој член, Комисијата го донесува со мнозинството гласови од вкупниот број членови.

Членовите на Комисијата и другите стручњаци од ставот 4 на овој член имаат право на надомест. Висината на надоместот ја определува министерот за култура, а средствата за надоместот го обезбедуваат договорните страни во подеднакви износи.

Член 146-г

Доколку договорните страни од членот 146 став 1 на овој закон не се спогодат во врска со одредбите на договорот и не го склучат истиот, која било од договорните страни може да побара посредување од Комисијата. Комисијата во својство на посредник во преговорите е овластена на договорните страни да им помогне во водењето на преговорите и може по барање на страните да дава предлози за уредување на меѓусебните односи за склучување на договорот од членот 146 на овој закон. Предлозите на договорните страни им се доставуваат лично или преку препорачана пошта.

Предлозите на Комисијата се сметаат за прифатени, доколку ниедна од договорните страни не изрази писмено спротивставување на предлозите во рок од три месеца од приемот на предлозите, а спротивставувањето се доставува до Комисијата лично или со препорачана пошта."

Член 75

Членот 147 се менува и гласи:

"Здружението донесува правилник за распределба на авторските надоместоци во рок од три месеца од издавањето на дозволата за колективно остварување, усогласен со статут и со овој закон.

Правилникот од ставот 1 на овој член содржи одредби, особено за:

- видови дела и видови права, како и нивна категоризација и видови на носители на права;
- утврдување на удели на одделни носители на правата во наплатените надоместоци;
- утврдување на износите за исплата на надоместоците по одбивањето на трошоците за остварување на правата;
- издвојување на износите и нивно распределување по класи и фондови;

- издвојување на определени износи во резервни фондови утврдени со статутот или произлегуваат од меѓународните договори за заемно застапување на здруженијата за колективно остварување на правата и
- рокови во кои се вршат пресметките и исплатите на распределените надоместоци.

Здружението го доставува правилникот од ставот 1 на овој член до Министерството за култура за согласност. Правилникот, за кој е дадена согласност, здружението го објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Средствата од наплатените надоместоци можат да се користат само во согласност со одредбите од правилникот од ставот 1 на овој член.

За покривање на трошоците на здружението може да се користат најмногу 30% од прибраните авторски надоместоци.

Поединечните пресметки и исплатите на надоместоците мораат да се вршат најмалку еднаш годишно.

Финансискиот план за прибраните средства за распределба и исплата на надоместоците ја утврдува собранието на здружението. Здружението е должно да го достави на увид финансискиот план до Министерството за култура во рок од 15 дена од нејзиното утврдување.

Непочитувањето на одредбите од ставовите 1, 3, 4, 5, 6 и 7 на овој член се основа за одземање на дозволата на здружението за колективно остварување."

Член 76

По членот 147 се додава нов член 147-а, кој гласи:

"Член 147-а

При распределбата на надоместоците прибрани за приватно репродуцирање од членот 30-а на овој закон, авторите примаат 40%, изведувачите 30%, а фонограмските или филмските продуценти 30 %.

Надоместоците прибрани за приватно репродуцирање од членот 30-а на овој закон, се распределува меѓу авторите и издавачите во сооднос од по 50%."

Член 77

Членот 152 се менува и гласи:

"Организаторот на културно - уметнички и забавни приредби, како и на другите корисници на авторските дела се должни во рок од најмалку 15 дена пред денот на јавното изведување, односно јавно соопштување на авторското дело да го известат соодветното здружение и да добијат дозвола за соодветното користење, а во рок од 15 дена од денот на изведувањето, односно јавното соопштување, на здружението да му достават преглед на сите изведени, односно јавно соопштени дела со податоци за користеното дело, времето, местото и начинот на користењето и да уплатат износ, согласно со тарифата на здружението.

На барање на авторот или здружението, надлежниот суд определува привремена мерка забрана на изведувањето, односно јавното

соопштување на авторското дело, доколку организаторот претходно не добил дозвола согласно со ставот 1 на овој член.

Продавачот, односно галеристот, организаторот на јавната продажба, уметничката галерија или друг посредник што врши продажба на уметнички дела во смисла на членот 21 од овој закон и оригиналите (ракописите) на книжевни и музички дела од членот 21-г на овој закон е должен да му доставува на надлежното здружение податоци за отуѓените дела, за сопственикот и посредникот, за договорите за продажба и за потврдите за оригиналноста на делата, за продажната цена во рок од 30 дена по извршеното продавање.

Произведувачите и увозниците на апарати за тонско и визуелно снимање, на апарати за фотокопирање, на неснимени носачи на тон и на тон и слика, како и лица кои вршат услуги на фотокопирање се должни на барање на соодветното здружение да му доставуваат податоци за видот и бројот на продадените или увезените апарати и носачи на тон и на тон и слика, како и податоци за направените фотокопии во текот на определен месец.

РТВ организациите се должни еднаш месечно да му доставуваат на надлежното здружение прегледи на емитуваните авторски дела."

Член 78

Во членот 155 се додава нов став 2, кој гласи:

"Министерството за култура може да бара информации или податоци од здруженијата за колективно остварување, може да спроведе инспекциски надзор и е овластено да врши увид во актите, годишниот финансиски извештај и финансиската документација."

Ставот 2 станува став 3 кој се менува и гласи:

"Здружението е должно да го известува Министерството за култура за започнувањето и престанокот на функциите на лицата кои, согласно со статутот, раководат и управуваат со него, за склучување договори во смисла на членот 146 став 2 од овој закон, за склучување договори со странски здруженија што вршат ист вид заштита, за измените на општите акти, како и за други прашања. За изменувањето и дополнувањето на статутот и другите акти определени со овој закон е потребна согласност од Министерството за култура."

Ставот 3 станува став 4.

Член 79

Членот 158 се менува и гласи:

"Се смета дека некое лице ги повредува исклучивите права утврдени со овој закон кога знаело или можело да знае дека врши дејствија за изигрување на технолошките мерки кои служат за заштита на тие права од овој закон.

Како повреда на исклучивите права утврдени со овој закон, се смета и кога некое лице произведува, увезува, дистрибуира, продава, изнајмува, рекламира за продажба или изнајмување или поседува во комерцијални цели средства, производи и нивни составни делови или врши (нуди) услуги, на кои било делотворни технолошки мерки, кои:

- се промовирани, рекламирани или се во продажба заради изигрување;
- имаат само ограничено комерцијално значајна цел или користење, освен заради изигрување и
- првенствено се креирани, произведени, прилагодени или функционираат за да се овозможи или олесни изигрување.

Технолошките мерки, во смисла на овој закон, е која било технологија, средства или нивни составни делови, кои во текот на своето редовно работење, се наменети за спречување или за ограничување на повреда на правата, утврдени со овој закон. Овие мерки се сметаат за делотворни, доколку користењето на авторските дела или на предметите на сродните права или на базите на податоци со "суи генерис" заштита е контролирано од носителите на правата заради остварување на заштита преку примена на контрола на пристап, преку процесот на заштита (како што е нивно кодирање, праметнување или друг вид на промена на делата или предметите на сродните права), како и преку механизмите за контрола на копирање."

Член 80

По членот 158 се додаваат два нови члена 158-а и 158 -б, кои гласат:

"Член 158 - а

Носителот на правото што ги користи технолошките мерки е должен, без одолговлекување во најкраток можен рок, на барање на лица кои имаат законски пристап до авторските дела, предметите на сродните права и базите на податоци со "суи генерис"заштита, во случај на остварување на законските дозволи и на слободното користење на материјалните права, утврдени со овој закон, преку отстранување на технолошките мерки или со други средства да им го овозможи остварувањето на тие права, и тоа за:

- користење за цели на наставата (член 29 став 1);
- репродуцирање во книжен формат за приватно користење (член 30-а);
- репродуцирање во книжен формат за користење за научни цели (член 34 став 1 алинеја 1);
- користење за потребите на лицата со посебни потреби (член 34 став 1 алинеја 2);
- репродуцирање за сопствено користење од непрофитните установи, како библиотеки, кинотека, музеи и други културни, образовни и научни институции (член 34-а);
- користење за цели на јавната безбедност, како и пред арбитражи, судски, управни и други органи (член 40);
- репродуцирање на ефемерни снимки создадени од страна на РТВ организации (член 67 став 2);
- користења на правата на компјутерската програма (членови 100 и 101) и
- користење на правата на базите на податоци со "суи генерис" заштита (член 134-4).

Одредби од договори што се спротивни од ставот 1 на овој член се ништовни.

Одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член не се применуваат при исполнување на обврските од договорите за примена на технолошки мерки, вклучувајќи ги и договорите за правото на располагање на јавноста, склучени меѓу носителите на правото од ставот 1 на овој член и корисниците на авторските дела, предметите на сродните права и базите на податоци со "суи генерис"заштита.

Член 158-6

Се смета дека некое лице ги повредува исклучивите материјални права кога свесно, без дозвола отстранува или изменува која било електронска информација за управување со правата, репродуцира, дистрибуира, увезува заради дистрибуција, изнајмува или јавно соопштува авторско дело или предмет на сродните права чишто електронски информации за управување со правата биле неовластено отстранети или изменети, а знаело или можело да знае дека со тоа предизвикува, овозможува, олеснува или прикрива повреда на правата.

Информациите за управување со правата од ставот 1 на овој член претставуваат сите информации што ги обезбедуваат носителите на правата, а со кои се препознаваат авторските дела, предметите на сродните права, базите на податоци со "суи генерис" заштита, авторот, други носители на правата, роковите и условите за нивно користење, како и нивните соодветни бројки и кодови, што ги претставуваат тие информации."

Член 81

Во членот 159 став 1 алинејата 5 се менува и гласи:

"- да се уништи или преработи опрема чиешто претежно користење е наменето за повреда на правата според овој закон, што е во сопственост или владение на тужениот и".

Член 82

Во членот 160 став 1 зборот "вообичаениот" се заменува со зборот "правичниот".

Член 83

Во членот 167 по зборовите: "своето дело" се става запирка, се додаваат зборовите: "односно видеограмот" и се става запирка.

Член 84

Членот 168 се менува и гласи:

" Со парична казна од 60.000 до 300.000 денари, ќе се казни за прекршок правно лице кое:

- без пренесување на соодветно материјално право од авторот, во случаи кога таквиот пренос е потребен според овој закон, издава, репродуцира, дистрибуира вклучувајќи го и изнајмувањето, јавно изложува, јавно соопштува, преработува или аудиовизуелно приспособува

дело, односно примероци на делото или на друг начин неовластено користи авторско дело (член 19);

- без наведување на изворот и потеклото, со сакатење или на друг начин, недостојно користи дела од народното творештво (член 42 став 2);

- без наведување на името, псевдонимот или друга ознака на авторот, односно изведувачот, освен кога тоа го овозможува начинот на користење или со нарушување на интегритетот на целината на делото, односно снимената изведба или со деформирање или со друго користење на делото, односно снимена изведба на начин што може да наштети на личноста, честа и угледот на авторот, односно изведувачот или користи дело, односно изведба на кое истекла заштитата на авторското право, односно сродното право (член 52 во врска со членовите 16 алинеи 4 и 5, 109 и 110);

- не води соодветни книги или друга евиденција за висината на остварената добивка во случај кога надоместот е договорен или определен во зависност од остварената добивка или не овозможи увид во евиденцијата или не доставува извештаи за остварената добивка на носителот на авторското право (член 70);

- нема да му овозможи на авторот увид во јавното изведување на делото или нема да му обезбеди соодветни технички услови за изведување (член 81);

- без пренесување на соодветно материјално право на авторот, во случаи кога таквиот пренос е потребен според овој закон, репродуцира, вклучувајќи и репродуцирање при внесување, прикажување, користење, пренесување или чување на компјутерска програма, доколку наведените дејствија наложуваат таква репродукција, преведува, адаптира или врши која било друга преработка на компјутерска програма, како и репродуцира резултати од таа преработка, без да се повредат правата на лицето кое ја извршило таквата преработка, како и го дистрибуира оригиналот на компјутерската програма или нејзините копии во било каква форма, освен доколку со овој закон поинаку не е определено (член 99 во врска со член 102);

- без пренесување на соодветно исклучиво право од носителот на сродно право, во случаи кога пренесувањето е потребно според овој закон, изведува во живо, снима жива изведба, снима, репродуцира, дистрибуира, изнајмува, става на располагање на јавноста, јавно пренесува, радиодифузно емитува, радиодифузно реемитува или на друг начин користи изведба, снимки од изведбата, сценското дело, фонограмите, видеограмите од изведбата или изданијата (членови 108, 109, 111, 118, 122, 125, 131, 132 и 133);

- не плаќа правичен надомест во единствен износ за правата на фонограмскиот продуцент и за правата на изведувачот за користење фонограми што биле издадени за комерцијални цели или нивната репродукција се користи за јавно пренесување, радиодифузно емитување или радиодифузно реемитување (член 119);

- без пренесување на соодветно исклучиво право од РТВ организација, во случај кога таквиот пренос е потребен според овој закон, радиодифузно емитува и реемитува, јавно пренесува со наплата на влез,

става на располагање на јавноста, снима, репродуцира и дистрибуира на снимки на РТВ емисии или дистрибуира сигнали на програмата пренесени преку комуникациски сателити од страна на други емитувачи, кабелски и други дистрибутери (член 129);

- без пренесување на соодветно исклучиво право од изготвувач на бази на податоци извлекува или повторно користи бази на податоци со "суи генерис" заштита (член 134-в);

- одбие колективно остварување на авторско право и сродно право кога тоа ќе го побара носителот на авторско право или сродно право (член 150);

- не склучува договори за пренесување неисклучиви права за кои е овластено да ги остварува на барање на корисникот, односно здруженијата на корисниците (член 151 став 2);

- нема да го извести соодветното здружение за користењето, ниту од него ќе добие дозвола за соодветно користење (член 152 став 1);

- нема на надлежно здружение да му достави во определен рок преглед, односно податоци за користените дела или нема да го уплатат определениот надомест (член 152 ставови 3, 4 и 5);

- врши дејствија за изигрување на технолошките мерки кои служат за заштита на правата од овој закон или произведува, увезува, дистрибуира, продава, изнајмува, рекламира за продажба или изнајмување или поседува во комерцијални цели средства, производи и нивни составни делови или врши (нуди), услуги кои се промовирани, рекламирани или се во продажба заради изигрување или имаат само ограничено комерцијално значајна цел или користење, освен заради изигрувањето или првенствено се креирани, произведени, прилагодени или функционираат за да се овозможи или олесни изигрување на ефективни технолошки мерки (член 158 во врска со член 102-а);

- одбие или неоправдано одолговлекува овозможување остварување на правата преку отстранување на технолошки мерки или со други средства на лицата кои имаат законски пристап до авторско дело или предмет на сродните права заради спроведување на ограничувањето на материјалните права од овој закон (член 158-а) и

- отстранува или изменува секоја електронска информација за управување со правата или репродуцира, дистрибуира, увезува заради дистрибуција, изнајмува или јавно соопштува авторско дело или предмет на сродните права чишто електронски информации за управување со правата биле неовластено отстранети или изменети, а со намера или небрежност предизвикало, овозможило, олеснило или прикривало повреда на правата (член 158-б).

Со парична казна од 1.700 до 50.000 денари ќе се казни и одговорното лице во правното лице и поединец кој врши самостојна дејност или професија, за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Со парична казна од 10.000 до 50.000 денари, ќе се казни и физичко лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

За прекршоците од ставот 1 на овој член сторени од користољубие или користење со кое е предизвикана поголема имотна штета, физичките лица

од ставовите 2 и 3 на овој член ќе се казнат со парична казна до двојниот износ од максималната казна определена во наведените членови.

За прекршокот од ставот 1 на овој член, на правното лице, односно на поединецот кој врши самостојна дејност или професија, ќе му се изрече и заштитна мерка забрана на вршење на дејноста во траење од три месеца до една година, а на соодветното здружение ќе му се одземе дозволата за колективното остварување на авторското право и сродните права и заштитна мерка одземање на примероците на авторското дело од алинеја 1, примероците на компјутерската програма од алинеја 6, снимките на изведбата, односно сценското дело, како и фонограмите и видеограмите од алинеја 7, снимките на програмите од алинеја 9, средствата од алинеите 17 и 19 на овој член, како и другите средства што биле користени или наменети за извршување на прекршокот од овој член.

За прекршокот од ставот 1 на овој член на физичко лице ќе му се изрече и заштитна мерка одземање на предметите од ставот 5 на овој член.

Запленетите предмети настанати со прекршок од овој член, по конечната судска одлука се уништуваат."

Член 85

Членот 169 се менува и гласи:

"За прекршоците од членот 168 на овој закон не може да се поведе постапка ниту таа да се води доколку поминат пет години од денот кога е сторен прекршокот."

Член 86

Членот 170 се менува и гласи:

"Надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон врши Министерството за култура, согласно со овој и друг закон.

Инспекцискиот надзор за остварување на одредбите од овој закон за репродукција и дистрибуција на компјутерски програми, како и на музички и аудиовизуелни дела и компјутерските програми снимени на носачи на тон и на тон и слика, ги врши орган на државната управа надлежен за надзор во областа на прометот со стоки и услуги, согласно со овој и друг закон.

Инспекцискиот надзор за остварување на одредбите од овој закон можат да вршат и други надлежни државни органи, согласно со овој и друг закон. Кога овластено лице (во натамошниот текст: инспектор) при вршењето на надзорот основано се посомнева дека е сторено кривично дело или прекршок, како привремена мерка ги одзема примероците на авторските дела или примероците на предметите на сродните права или средствата што биле користени или наменети за извршување на кривичното дело, односно прекршокот или биле создадени со кривичното дело, односно прекршокот за што е должен да издаде потврда со точен опис и количина на одземените предмети.

Во пријавата за поведување на постапка за сторено кривично дело, односно барањето за поведување на прекршочна постапка, инспекторот е должен да ја наведе и преземената мерка од ставот 4 на овој член."

Член 87

Во членот 176 по зборовите: "носители на" се додаваат зборовите: "авторско право и".

Член 88

Во членот 181 зборот "објавување" се заменува со зборовите: "јавно соопштување".

Член 89

Во членот 184 по ставот 6 се додаваат два нови става 7 и 8, кои гласат: "Одредбите од овој член се применуваат само до степен потребен за исполнување на меѓународните обврски што произлегуваат од меѓународните договори кои Република Македонија ги ратификувала. Во спротивно, овој закон се применува на авторските дела и на предмети на сродни права кои биле заштитени во времето на влегувањето во сила на овој закон.

Доколку до денот на влегувањето во сила на овој закон корисниците законски ги користат авторските дела и предметите на сродните права на коишто им истекнала заштитата до денот на влегувањето на сила на овој закон овие дела, односно предмети на сродни права, не уживаат заштита согласно со овој закон."

Член 90

По членот 184-а се додаваат пет нови члена 184-б, 184-в, 184-г, 184-д и 184-ѓ, кои гласат:

"Член 184-б

Одредбите од членовите 21-ѓ до 21-с на овој закон ќе се применуваат по три години од денот на влегувањето во сила на овој закон. Владата на Република Македонија го донесува актот за висината на утврдување на вкупниот надомест од приватното копирање од членот 21-ж на овој закон, во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 184-в

Овој закон се применува на заштитата на базите на податоци со "суи генерис" заштита, доколку до денот на влегувањето во сила на овој закон не поминале 15 години од завршувањето на нивната изработка.

Одредбите од членот 184 на овој закон се применуваат и на базите на податоци со "суи генерис" заштита.

Член 184-г

Здруженијата за колективно остварување на авторското право и сродните права се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон да ја усогласат својата работа со одредбите од овој закон и во тој рок да ги достават до Министерството за култура општите акти определени со овој закон на согласност донесена на начин и постапка определена со овој закон.

Член 184-д

Постапките за издавање дозволи за колективно остварување што на денот на влегувањето во сила на овој закон не се завршени продолжуваат според одредбите од овој закон. Постапките за согласност на општите акти од овој закон што на денот на влегувањето во сила на овој закон не се завршени се прекинуваат.

Член 184-ѓ

Владата на Република Македонија ја именува Комисијата од членот 146-6 на овој закон, во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон."

Член 91

Се овластува Законодавно - правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за авторското право и сродните права.

Член 92

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".